

Høgskolen i Sør-Trøndelag
Avdeling for helse- og sosialfag

Dato : 10.01.2007
A-møte : 09.02.2007
A-sak : 04/07

Saksbehandler: Vigdis Kristiansen

Til Avdelingsstyret
Fra dekan Lars Nygård

SAK: Internasjonalisering: Insentivmidler til lærer- og studentmobilitet

Vedlegg 1: Studentmobilitet ved AHS 2003, 2004, 2005, tatt ut fra Kvalitetsrapport AHS 2005/2006

Vedlegg 2: Handlingsplan for internasjonalisering ved HiST 2006/2007

Vedlegg 3: Konsekvenser av foreslått vekting og størrelse på incentivmidler for det enkelte program

I Hva saken gjelder

Høyere utdanning har lange tradisjoner med internasjonalt samarbeid, både gjennom forsknings- og utviklingsarbeid, student- og lærermobilitet og humanitært/ utdanningspolitisk arbeid. Internasjonalt samarbeid er viktig og nødvendig for å utvikle kvaliteten i utdanningene. I de seinere årene er kravene tydeliggjort og til dels avkrevd måloppnåelse gjennom Kvalitetsreformens krav til internasjonalisering/internasjonal virksomhet i høyere utdanning og institusjonenes egne strategiske dokumenter. Dette gjelder både mobilitet og internasjonale perspektiver i utdanningene.

Programmene ved AHS fokuserer på internasjonalisering, både når det gjelder mobilitet for studenter og ansatte, internasjonale perspektiver på utdanningen gjennom fagstoff, undervisning og fagplanarbeid, og faglig samarbeid med høyere utdanningsinstitusjoner med blant annet undervisningssamarbeid.

I denne saken avgrenser vi oss til student- og lærermobilitet. Problemstillingen i saken er forslag til belønning/incentivmidler til programmene ved AHS for student- og lærermobilitet som gjennomføres. Saken tas opp på bakgrunn av at temaet er tatt opp av avdelingens internasjonale utvalg med begrunnelse i at arbeidet med internasjonalisering generelt og mobilitet/utveksling spesielt er ressurskrevende hvis mobiliteten skal gjennomføres med noe omfang og av tilstrekkelig kvalitet. Incentivmidlene slik det foreslås i saken er basert både på Kunnskapsdepartementets incentivmidler til studentmobilitet og refordeling av interne midler ved AHS.

II Litt bakgrunnsinformasjon

Begrepet internasjonalisering omfatter mange aspekter. Senter for internasjonalt universitetssamarbeid (SIU) benytter følgende definisjon i sin strategiplan:

Internasjonalisering er utveksling av ideer, kunnskap, varer og tjenester mellom nasjoner over etablerte landegrenser og har følgelig enkeltlandet som ståsted og perspektiv. Innen høyere utdanning vil internasjonalisering være prosessen med å integrere en internasjonal, interkulturell og global dimensjon i mål, organisasjon og handling.

Definisjonen bygger på Jane Knights definisjon fra 2003, som hun har utviklet gjennom flere år:

Internationalization at the national, sector and institutional levels is defined as the process of integrating an international, intercultural or global dimension into the purpose, functions or delivery of post-secondary education.
(Jane Knight, *Journal of International Higher Education*, nr. 33, vår 2003)

I følge SIU har høyere utdanningsinstitusjoner ulikt fokus på områdene innenfor internasjonalisering:

- 1. Internasjonalisering blir brukt til å styrke utviklinga av undervising og forskning, og øke kvaliteten på institusjonen gjennom internasjonale relasjoner og samarbeid*
- 2. Internasjonalisering blir mer eller mindre definert som mobilitet av studenter og tilsette*
- 3. Internasjonalisering blir brukt til å rekruttere betalende studenter for å bidra til finansiering av institusjonen*
- 4. Internasjonalisering omfatter hele institusjonen, inkludert tilsette og studenter, og inkorporerer ulike virkemiddel som mobilitet, pensumutvikling og internasjonalisering heime*
(Kjelde: Jeroen Torenbeek (red.), 2005: *Managing an international office*)

Mål for studentutveksling ved HIST.

Jfr HiST sin strategiplan:

HiST ønsker å øke antallet utvekslingsstudenter i perioden, både inn- og utreisende, og vil utnytte felleseuropeiske virkemidler for å øke mobiliteten. Alle bachelor- og masterprogrammer skal gi studentene tilbud om et studie- eller praksisopphold i utlandet som en del av utdanningen innen utgangen av perioden. Det er en målsetning at 10 % av våre studenter skal benytte seg av dette tilbudet. Utvekslingen skal primært foregå innenfor rammene av utvekslingsprogrammer og institusjonsavtaler, og ha minimum tre måneders varighet. I tillegg vil en del studenter delta på kortere utvekslingsopphold i forbindelse med praksisstudier. Studentene skal oppmuntres til å velge utvekslingsopphold også utenfor engelskspråklige områder. Utvekslingen innen programmene Nordplus, Erasmus og Leonardo da Vinci skal økes. HiST skal ha en operativ avtaleportefølje som sikrer mobilitet basert på kontinuitet, samarbeid og kvalitet.

Mål for utveksling av personalet

Jfr HiST sin strategiplan:

HiST skal øke den gjensidige utvekslingen av faglig og administrativt personale med våre samarbeidspartnere, for slik å gi og få nye impulser samt øke det internasjonale samarbeidet ved HiST. Lærerutveksling, som innebærer at lærer underviser ved partnerinstitusjonen, skal være en prioritert oppgave i perioden.

III Mobilitet ved AHS

Programmene ved AHS har noe forskjellig omfang og type mobilitet. Forenklet kan det sies at PBV og PSU har et stort antall studenter som reiser ut i prosjektpraksis i fire uker, ca 50 studenter ved hver utdanning årlig. Denne utvekslingen skjer i hovedsak utenfor samarbeidsavtaler. I tillegg har begge programmene bare enkelte få utvekslinger innenfor samarbeidsavtaler samt innenfor og utvekslingsprogrammer (Erasmus/Nordplus).

PAU har de siste årene hatt en gruppe på 5 til 7 studenter som reiser til Flinders University i Australia, hvor de gjennomfører en modul i barneaudiologi. Modulen er utviklet i samarbeid mellom Flinders og PAU, studentene tar eksamen ved AHS/PAU. Noe praksismobilitet i tillegg.

PFT har hatt relativt lite omfang av mobilitet, hovedsakelig innenfor Nordplus og Erasmus.

PET er det programmet ved AHS som har størst mobilitet primært innenfor samarbeidsavtaler/ utvekslingsprogrammer. En stor andel av utvekslingen ved PET er også utvekslinger med opphold 3 måneder eller mer.

PVE sin mobilitet er også hovedsakelig innenfor samarbeidsavtaler/ utvekslingsprogrammer, med unntak av mobilitet/praksisstudier i Nepal.

AHS har hatt følgende måloppnåelse for mobilitet – antall utreisende studenter i prosent av antall aktive studenter (se vedlegg 1):

	2003 Mobilitet i %	2004 Mobilitet i %	2005 Mobilitet i %
PAU		10	33.5
PBV	61.5	54.5	59
PFT	9.5	20	5
PET	16	14	15
PSU	61.5	54	69
PVE	8.5	13	17
PVES			

Vurdert opp mot målkravet ved HiST, er dette ut fra i **antall** utvekslinger en relativ god måloppnåelse. Måloppnåelsen er imidlertid mindre tilfredsstillende ut fra følgende to forhold:

- ved enkelte program er utvekslingene i stor grad utenfor samarbeidsavtaler
- med unntak av PAU og PET, er det få utvekslinger som er av varighet på 3 måneder eller mer.

Lærerutvekslingen er nødvendig og viktig både for å utvikle og vedlikeholde faglig samarbeid. Vi har ikke konkrete tall på lærermobiliteten ved AHS, ut over lærerutveksling innenfor Erasmus hvor vi har 4 til 6 utreisende lærere hvert år. I tillegg er det noe lærerutveksling mellom programmene og utenlandske læresteder hvor vi har samarbeidsavtaler.

IV Forslag til modell for insentivmidler

Som en oppfølging av initiativet fra internasjonalt utvalg, presenterer vi nedenfor en modell for fordeling av resultatbasert fordeling ut fra student- og lærermobilitet. Når en slik resultatbasert modell skal utarbeides er spørsmålet hvilke kriterier som skal legges til grunn for fordeling, samt vektingen mellom ulike elementer. Insentivmidler foreslås gitt både basert på KD midler og AHS sine interne midler, fordelt etter et system med vekting.

Følgende elementer er vurdert.

a. Utveksling med opphold på 3 måneders varighet eller mer

Gjelder både utreisende og innreisende studenter. Som tidligere opplyst er det kun opphold med varighet på 3 måneder eller mer som i den statlige resultatbaserte budsjettmodellen

utløser midler til universitet og høyskoler. I 2006 fikk HiST kr. 5.800 i statlige insentivmidler pr slik utveksling. Det er enighet om at dette elementet må tillegges vekt.

b. Utveksling med opphold på mindre enn 3 måneders opphold

Gjelder både utreisende og innreisende studenter. Internt i avdelinga er det uenighet om dette elementet skal tillegges vekt eller ikke. Argument for at dette elementet ikke skal tillegges vekt er:

- slike opphold utløser ikke statlige insentivmidler
- oppholdene bør være av en viss varighet for et godt faglig utbytte
- utilsiktet vridning bort fra opphold av minimum tre måneders varighet

Argument for at dette elementet skal tillegges vekt er

- gjennom det nordiske utvekslingsprogrammet Nordplus gis det støtte til utveksling på mindre enn 3 måneder (mange utvekslinger her er på ca 1 måned)
- for enkelte av programmene ligger det i mindre grad til rette for utveksling på 3 måneder eller mer. Også disse programmene bør få noe insentivmidler.
- HiST sin strategiske plan sier at det også skal legges til rette for utveksling med mindre varighet enn 3 måneder
- Studentene rapporterer (stor) faglig utbytte også ved kortere opphold enn 3 måneders varighet

Selv om det er uenighet om dette elementet skal tillegges vekt, er det enighet om at hvis elementet skal tillegges vekt, er det kun utveksling med kortere opphold enn 3 måneder innenfor samarbeidsavtale som skal regnes med.

Jeg foreslår at elementet utveksling med opphold mindre enn 3 måneders opphold tas med kun under den forutsetning at utvekslingen skjer i henhold til samarbeidsavtale med samarbeidende institusjon og/eller utvekslingsprogram;

- opphold av minimum en måneds varighet i henhold til utvekslingsprogrammet Nordplus
- opphold av minimum fire ukers varighet utenom utvekslingsprogram men i henhold til samarbeidsavtale på institusjonsnivå

Når dette elementet eller kriteriet tas med, legger vi samtidig inn et utilsiktet insentiv som tilsier at de programmene som har utveksling med i hovedsak 3 måneders varighet kan legge om til utveksling av opphold med mindre varighet (og dermed uten statlige insentivmidler). Dette er en svakhet med modellen slik vi nå foreslår kriterier som skal gi uttelling.

c. Utveksling av lærerkrefter

Det er enighet om at dette elementet bør telle, og også tillegges betydelig vekt. Jeg foreslår derfor at kriteriet tillegges vekt. Forutsetningen er at det er utreisende og innreisende lærere til og fra institusjoner hvor vi har samarbeidsavtale på institusjonsnivå. Oppholdet må inneholde undervisning, veiledning eller andre samarbeidsaktiviteter og være av minimum en ukes varighet (5 virkedager). Oppholdet skal være i henhold til programmets egne strategier for internasjonalt samarbeid og forhåndsgodkjennes av programsnarlig. Det forventes en kort rapport etter oppholdet.

Insentivmidlene – fra programmenes ramme eller fra avdelingsnivå

Internasjonalt utvalg legger som forutsetning at midlene som avsettes til resultatbasert fordeling av utveksling ikke skal redusere programmenes driftsramme, men tas fra rammen på avdelingsnivå.

Det som skal legges inn i budsjettfordelingsmodellen til fordeling til programmenes driftsramme er særlig i år i stor grad basert på skjønn. Dette henger sammen med at avdelingens ramme for inneværende år er redusert med vel 10 mill kr. sammenlignet med fjorårets ramme. For at programmene skal få bedre tid for omstilling og tilpasning, vil jeg derfor legge inn et betydelig beløp fra tidligere års mindreforbruk til det som skal fordeles programmene. I og med at summen som skal fordeles programmenes driftsramme er basert på skjønn, er det uinteressant om midlene som settes av for resultatbasert fordeling ut fra internasjonal utveksling er å anse å bli tatt fra avdelingsnivå eller ikke.

Hvilken vekt skal de ulike kriteriene tillegges?

Basert på enkle simuleringer foreslår vi følgende vekting:

a. Utveksling med opphold av 3 måneders varighet eller mer

Dette utløser statlige insentivmidler, og bør tillegges vekt. Vi foreslår at dette kriteriet får vekting på **1,5**.

b. Utveksling med opphold av kortere varighet enn 3 måneder

Opphold på mindre enn 3 måneder (minimum 4 uker) innenfor samarbeidsavtale (institusjonsnivå/NGO/utdanningsinstitusjoner). I og med at jeg foreslår at dette kriteriet skal telle, må det gis mindre vekt enn opphold på 3 måneder eller mer.

- Opphold av minimum en måneds varighet i henhold til utvekslingsprogrammet Nordplus. Det foreslås en vekting på **1**. Vektingen er høyere enn mobilitet med minimum fire ukers omfang og kun etter samarbeidsavtale, ettersom utveksling innenfor et program også gir økt tilgang til lærerstipend og andre midler innenfor Nordplusnettverkene.
- Opphold av minimum fire ukers varighet utenom utvekslingsprogram men i henhold til samarbeidsavtale på institusjonsnivå. Jeg foreslår at opphold på minimum 4 uker (men innenfor samarbeidsavtale) tillegges en vekt på **0,5**. Dette betyr at det må arrangeres 3 kortere utvekslinger for at det skal gis samme utslag som opphold med 3 måneders varighet eller mer.

c. Utveksling av lærerkrefter

AHS har lite lærerutveksling. For at avdelingas insentivmodell skal gi motivasjon til økt utveksling av lærerkrefter, bør dette kriteriet tillegges en betydelig større vekt enn studentopphold. Vi foreslår at dette kriteriet tillegges en vekt på **5,0**.

Tilpasning til vedtatt budsjettfordelingsmodell

Tilpasningen til vedtatt budsjettfordelingsmodell er enkel i den forstand at midler til resultatbasert fordeling av internasjonalisering ikke endrer på fordelingsmodellens sentrale kriterier som tar utgangspunkt i antall studenter. Midler til internasjonalisering er prinsipielt å

anse å være på lik linje med resultatbasert fordeling basert på FoU-virksomhet (i a-sak 12/2006 budsjettfordelingsmodellen gjennomgått i detalj).

Jeg foreslår at det for 2007 legges inn kr 650 000 til resultatbasert fordeling ut fra internasjonal utveksling. I vedlegg 3 gis en oversikt som viser konsekvenser av foreslått vekting og størrelse på insentivmidler for det enkelte program, basert på anslag av mobilitet ved programmene. Omfanget av mobilitet må kvalitetssikres (forutsatt positiv behandling av saken i avdelingsstyret).

Forslag til vedtak:

Avdelingsstyret ved AHS vedtar modellen for insentiver for student- og lærermobilitet/internasjonalisering som det blir redegjort for i denne saken og gjøres gjeldende for tildelingen i 2007. Tildeling i 2007 baseres på mobilitet i 2005.